

Список використаних джерел:

1. Столярова А. Н. Кооперативный сектор в структуре национальной экономики. *Нац. интересы: приоритеты и безопасность*. 2010. №3. С. 24-30.
2. Проект кооперативного десятилетия – URL: <https://www.ica.coop/sites/default/files/publication-files/ica-blueprint-final-september-2013-russian-1586183049.pdf>

РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Г. В. СТАДНИК, канд. екон. наук, проф.

М. П. ПАН, канд. техн. наук, доц.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Загострення епідеміологічної ситуації через поширення вірусу covid-19 привело до зниження активності господарських суб'єктів та змін в діяльності закладів освіти. Серед таких змін варто відзначити перехід на дистанційне навчання, що дозволяє продовжити навчальний процес в умовах карантинних обмежень. Таким чином, проблеми впровадження дистанційного навчання в сучасних умовах є досить актуальними, що підтверджується науковими роботами в цій сфері.

Зокрема, Н. Лазаренко та Л. Кива у роботі [1] виділяють і характеризують ключові етапи розвитку дистанційного навчання у світі та Україні, формулюючи висновок про необхідність його подальшого поширення. О. В. Фінагіна та Л. А. Гузь розглядають управлінські рівні використання інтернет технологій та пропонують власну модель впровадження дистанційного навчання, яка, на наш погляд потребує конкретизації, бо фактично являє собою не модель, а перелік загальновідомих етапів впровадження дистанційного навчання [2]. Л. В. Галій та Т. М. Серопян аналізують програми дистанційного

навчання що пропонуються університетами Великої Британії та США для забезпечення фармацевтичної освіти та розглядають процес впровадження дистанційного навчання з позицій дотримання вимог нормативно-правових документів, що регламентують цей процес в Україні [3]. Крім того, необхідно відзначити проведення тематичних конференцій з дистанційного навчання та наявність спеціалізованих навчальних курсів (наприклад, курс Moodle у Харківському національному університеті міського господарства ім. О. М. Бекетова та курс підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Українського інституту інформаційних технологій в освіті) [4,5].

Ключовою ознакою дистанційного навчання порівняно з традиційним є віддаленість студентів та викладачів як основних суб'єктів навчального процесу. Через це для дистанційного навчання використовують спеціальні програмні продукти.

Таблиця 1 – Аналіз програмних продуктів для дистанційного навчання

Назва програмного продукту	Переваги	Недоліки
MS Teams	1. Можливість відео зв'язку. 2. Широкі можливості для розміщення навчальних матеріалів. 3. Можливість демонстрації презентацій.	1. Відсутність можливості розміщення тестових завдань. 2. Проблеми технічного характеру у разі одночасного підключення значної кількості студентів.
Moodle	1. Можливість створення різноманітних завдань для студентів. 3. Наявність редактора тестових завдань. 4. Комплексна система оцінки студентів.	1. Комунікація студентів і викладачів реалізована лише у формі текстових повідомлень. 2. Проблеми що виникають в процесі переносу курсів на нові версії програми.

Тому, перш ніж формулювати рекомендації з впровадження дистанційного навчання, необхідно проаналізувати основні інструменти, що використовуються у нашому Університеті (табл. 1).

З проведеного порівняння можна зробити такі висновки:

1. Переваги та недоліки означених програмних продуктів взаємно компенсується, що говорить про необхідність їх одночасного використання.

2. В процесі дистанційного навчання комунікація має важливе значення, тому в умовах карантинних обмежень пріоритетним є застосування MS Teams та інших програмних продуктів з функціями демонстрації презентацій та інших відеоматеріалів.

3. В процесі вибору програмних продуктів для дистанційного навчання необхідно враховувати їх доступність для студентів та викладачів: функціонування на пристроях для мобільного зв'язку, легкість реєстрації та ін.

Для успішного впровадження дистанційного навчання у закладах вищої освіти, на наш погляд, мають виконуватися такі умови:

а) створення і постійне удосконалення викладачами дистанційних курсів (що можливо лише за умов стабільності переліку навчальних дисциплін, що закріплені за викладачами та спрощення процедури атестації навчальних курсів);

б) зацікавленість студентів у процесі та результатах дистанційного навчання (досягнення цієї мети передбачає популяризацію дистанційного навчання серед студентів).

Для організації та удосконалення дистанційного навчання необхідно реалізувати наступні завдання:

а) спростити або скасувати процедуру атестації дистанційних курсів (що значно прискорить процес їх розробки та удосконалення);

б) додатково мотивувати розробників найкращих дистанційних курсів та обирати такі курси з урахуванням думки студентів (для яких ці курси і розробляються);

в) розробити та реалізувати комплекс заходів з популяризації дистанційного навчання через застосування соціальних мереж. При цьому варто наголошувати на необхідності одночасного застосування декількох програмних продуктів, що використовуються в процесі дистанційного навчання;

г) періодично проводити online конференції та публічні обговорення з актуальних питань впровадження дистанційного навчання для обміну досвідом.

Реалізація наведених вище рекомендацій дозволить удосконалити процес дистанційного навчання, що у свою чергу приведе до підвищення якості освіти і професійного рівня студентів.

Список використаних джерел:

1. Кива Л., Лазаренко Н. Передумови впровадження у навчальний процес технологічного факультету дистанційного навчання у процесі вивчення дисциплін творчого напрямку. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 13. С. 262–270.
2. Гузь Л. А., Фінагіна О. В. Новітня модель впровадження дистанційного навчання в вищих навчальних закладах України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. Вип. 52. С. 211–215.
3. Галій Л. В., Серопян Т. М. Методичні та організаційні проблеми упровадження дистанційної форми навчання у фармацевтичну освіту. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*. 2017. Т. 3. № 3. С. 3–11.
4. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л. Б. Ліщинська. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с. URL : http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf
5. Програма курсу підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників «Впровадження дистанційного навчання у ВНЗ». URL : <http://uiite.kpi.ua/programi-pidvishhennya-kvalifikaci%D1%97-dl/867-2/>

ПАТЕНТНА СТАТИСТИКА ЯК ІНДИКАТОР ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В. Ю. ВОСТРЯКОВА, канд. екон. наук

Г. В. МАХОВА, канд. екон. наук

Київський національний економічний університет

імені В. Гетьмана, м. Київ

Сучасні підприємства, що діють в умовах швидких ринкових та технологічних змін, все більше уваги приділяють нематеріальним активам, як таким, що значною мірою забезпечують ефективність їхньої діяльності. В багатьох галузях саме нематеріальні активи генерують значну частку доходу